

EXCEL – obliczanie wartości wielkości fizycznych

WYZNACZENIE WIELKOŚCI CHARAKTERYSTYCZNEJ WYBRANYCH PARAMETRÓW POMPY CZERPAKOWEJ

Wielkości niezbędne do obliczeń:

h_s	h_t	d_s	d_t	g	L
m	m	m	m	m/s²	m
1,23	1,23	0,05	0,05	9,80665	1

p_{ata}	t_{H2O}	ρ_{H2O}	$n_{n,st}$
hPa	°C	kg/m³	obr/min
1007	18	998	2960

Tabela z pomiarem:

L.p	p_{mt}	p_{ms}^{ABS}	Q	F_m	n
	MPa	kPa (a)	m³/h	g	min⁻¹
1.	0,127	98,2	6,55	793	887

Zmierzona wartość wielkości fizycznej posłużyła do obliczenia wielkości charakterystycznej określającej parametr pracy pompy czepakowej:

1. Moc na wale pompy P_w W

Moc została określona na podstawie pomiaru prędkości obrotowej i momentu na wale pompy modelowej. Silnik napędowy został umocowany wahliwie, co umożliwiło pomiar momentu poprzez pomiar siły nacisku na końcu dźwigni, o znanej długości, zamontowanej do podstawy silnika.

$$P_w = \varpi \cdot M_w$$

gdzie:

ω – prędkość kątowna wału pompy, rad/s,

M_w – moment na wale pompy, Nm.

Prędkość kątowną obliczono z zależności:

$$\varpi = \frac{2 \cdot \pi \cdot n}{60}$$

Moment na wale przedstawia zależność:

$$M_w = F_m \cdot g \cdot L$$

gdzie:

L – długość ramienia, m,

F_m – wskazanie wagi, kg,

Podstawiając, moc na wale pompy wynosi:

$$P_w = \frac{\pi \cdot n}{30} \cdot F_m \cdot g \cdot L$$

2. Parametry hydrauliczne

- Wydajność Q , m³/s

Pomiar wydajności pompy modelowej był pomiarem bezpośrednim przeprowadzonym za pomocą przepływomierza elektromagnetycznego.

- Wysokość podnoszenia H_e , m

Wysokość podnoszenia pompy modelowej została wyznaczona poprzez pomiar ciśnienia na ssaniu i tłoczeniu z uwzględnieniem dynamicznej wysokości podnoszenia oraz w oparciu o różnicę poziomów manometrów.

- Ciśnienia na ssaniu i tłoczeniu

$$p_{s,obl} = p_{ms}^{ABS} + h_s \cdot \rho_{H_2O} \cdot g$$

$$p_{t,obl} = p_{mt} + h_t \cdot \rho_{H_2O} \cdot g + p_{ata}$$

gdzie:

$p_{(s,t),obl}$ – obliczone ciśnienie absolutne, Pa,

p_{ata} – ciśnienie otoczenia, Pa,

p_{ms}^{ABS} – ciśnienie absolutne ssania (zmierzone manometrem), Pa,

p_{mt} – ciśnienie manometryczne tłoczenia, Pa,

$h_{s,t}$ – wysokość zainstalowania manometrów, m,

ρ_{H_2O} – gęstość pompowanej cieczy, kg/m³,

g – przyspieszenie ziemskie, m/s².

- Wysokość ssania:

$$H_s = \frac{p_{s,obl}}{\rho_{H_2O} \cdot g} + \frac{\left(\frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_s^2} \right)^2}{2 \cdot g}$$

- Wysokość tłoczenia

$$H_t = \frac{p_{t,obl}}{\rho_{H_2O} \cdot g} + \frac{\left(\frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_t^2} \right)^2}{2 \cdot g}$$

gdzie:

d_s – średnica rurociągu w miejscu pomiaru ciśnienia ssania, m,

d_t – średnica rurociągu w miejscu pomiaru ciśnienia tłoczenia, m,

- Wysokość efektywna pompy

$$H_e = H_t - H_s$$

- Moc hydrauliczna

$$P_h = \rho_{H_2O} \cdot g \cdot H_e \cdot Q$$

3. Sprawność pompy η , %

Sprawność pompy modelowej wyznaczono, jako stosunek oddawanej mocy hydraulicznej do pobieranej mocy na wale pompy:

$$\eta = \frac{P_h}{P_w} \cdot 100\%$$

Obliczone, na podstawie zaprezentowanych zależności, wielkości charakterystyczne należy przeliczyć na stałą prędkość obrotową (nominalną), co jest spowodowane tym, iż prędkość obrotowa zmieniała się podczas pomiarów. Do jej wyznaczenia użyto wzorów podobieństwa hydrodynamicznego:

- wydajność $\frac{Q}{Q_{st}} = \frac{n}{n_{n,st}} \quad Q_{st} =$
- wysokość podnoszenia $\frac{H_e}{H_{e,st}} = \frac{n^2}{n^2_{n,st}} \quad H_{e,st} =$
- moc na wale pompy $\frac{P_w}{P_{w,st}} = \frac{n^3}{n^3_{n,st}} \quad P_{w,st} =$

Z uwagi na to, iż zmieniły się wartości Q oraz H_e , zmiany te należy uwzględnić przy obliczeniu mocy hydraulicznej oraz sprawności:

$$P_{h,st} = \rho_{H_2O} \cdot g \cdot H_{e,st} \cdot Q_{st} \quad \eta_{st} = \frac{P_{h,st}}{P_{w,st}} \cdot 100\%$$

- Wyniki:

P_s	P_t	H_s	H_t	H_e	Q	F_m	M_w	ω
Pa	Pa	m	m	m	m ³ /s	kg	Nm	rad
110238	239738	11,307	24,539	13,232	0,00182	0,793	7,777	92,9

$H_{e,st}$	Q_{st}	$P_{h,st}$	$P_{w,st}$	η_{st} (waga)
m	m ³ /h	kW	kW	%
147,352	21,858	8,756	26,844	32,62